

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА АРХЕОЛОГІЇ, ЕТНОЛОГІЇ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету історії та
міжнародних відносин
/Віталій АНДРЕЙКО/
«30» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

МУЗЕЙНО-ЕКСКУРСІЙНА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Статус дисципліни
Мова навчання

перший (бакалаврський)
03 Гуманітарні науки
034 Культурологія
Культурологія
обов'язкова
українська

Ужгород 2023

Робоча програма «Музейно-екскурсійна практика» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, освітньої програми «Культурологія».

Розробник: Коцан В. В., д.і.н., доцент кафедри археології, етнології та культурології ФІМВ

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри археології, етнології та культурології

протокол № 11 від «9» червня 2023 р.

Завідувач кафедри Надія КЕРЕЦМАН

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

протокол № 8 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Світлана МИШКО

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	3	4
	Семестр:	
Тривалість: 2 тижні	5	8
Вид підсумкового контролю: диф.залік	Індивідуальна робота:	
	60	30
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	30	60

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою музейно-екскурсійної практики є поглиблення та закріплення знань, отриманих у процесі навчання, набуття навичок дослідницької, практичної та організаційної роботи в галузі музейної справи та екскурсійної діяльності, необхідних для педагогічної, науково-дослідницької, культурно-просвітницької та практичної діяльності майбутніх фахівців-культурологів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

ЗК – 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК - 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК – 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК - 4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК - 5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК – 6 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК - 7 Здатність працювати автономно.

ЗК - 8 Здатність працювати в команді.

ЗК - 9 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК – 11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК – 12 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Фахових:

ФК - 1 Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК – 2 Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах

ФК – 3 Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів;

ФК – 4 Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК - 5 Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК – 6 Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів

ФК – 9 Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

ФК - 10 Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

ФК – 11 Здатність організувати культурні події, використовуючи сучасні методи та технології.

ФК – 12 Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження «Музейно-екскурсійної практики» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми :

ОК 26 Музейна справа

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Культурологія», проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.	ПРН-1
Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру	ПРН-2
Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.	ПРН-8
Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.	ПРН-10
Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.	ПРН-13
Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефахівцями	ПРН-14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження «Музейно-екскурсійної практики»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Навички критичного мислення, аргументована позиція та думки, що мають відношення до організації й проведення музейної та екскурсійної діяльності	ПРН-1
Розбиратися в основних наукових текстах з музейно-екскурсійної тематики	ПРН-2
Створювати логічно і структурно організовані тексти та проекти, що стосуються проблематики розвитку музейної та екскурсійної діяльності	ПРН - 8
Розбиратися в основних теоретичних підходах, щодо організації музейництва, екскурсійної діяльності	ПРН - 10
Володіти інструментарієм розвитку та застосовувати їх оптимальні моделі для побудови ефективної мережі музейних закладів, цікавої й доступної екскурсійної діяльності	ПРН - 13
Обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати музейно-експозиційні та екскурсійні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань	ПРН - 14

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази музейно-екскурсійної практики визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і підприємствами всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Закріплення здобувачів денної форми навчання за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету, а здобувачів заочної форми – розпорядженням декана факультету.

Базами практик під час проходження музейно-екскурсійної практики є наступні:

Археологічний музей ім. Е. Балагурі;

Закарпатський музей народної архітектури і побуту (скансен);

Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Тиводара Легоцького;

Закарпатський художній музей ім. Й. Бокшая;

Меморіальний будинок-музей народного художника України А. Коцки;

Меморіальний будинок-музей народного художника України Ф. Манайла;

Мукачівський історичний музей.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Для успішного проходження необхідно заповнити наступні документи:

1. Щоденника з поденними записами.
2. Загальний звіт.
3. Реферат

Вимоги до складання щоденника:

1. Зазначається установа, яка відвідана і де проведена екскурсія.
2. Її фізичне місцезнаходження, фото будівлі, інтер'єру.
3. Повідомляється коротка анотація значення музейної установи та її стисла історія, а також структура.
4. Вказується які фонди/експозиції відвідано.
5. Подається короткий опис кількох найвідоміших пам'яток.
6. Пояснюється значимість відвіданого ресурсу для власної викладацької та дослідницької роботи.

Вимоги до складання звіту:

1. Звіт є підсумковим документом проходження музейно-екскурсійної практики.
2. Він пишеться у довільній формі і складає обсяг 1,5 – 2 сторінки.
3. Зазначаються установи, які відвідані і де проведена екскурсія.
4. Вказуються найбільш значимі знахідки, викладаються власні враження.
5. Пояснюється, яке значення практика відіграла у закріпленні здобутих теоретичних знань і первинних навичок.

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ «МУЗЕЙНО-ЕКСКУРСІЙНОЇ ПРАКТИКИ»

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Ознайомлення студентів з метою, завданнями, ходом проведення практики та порядком підбиття її підсумків.	1 день
2.	Заповнення календарного планування. Відвідування експозицій музеїв, ознайомлення з оглядовими екскурсіями.	1 тиждень практики
3.	Збір та вивчення матеріалів для опрацювання в звіті практики. Вибір теми та збір матеріалів для створення оглядової екскурсії.	1-2 тижні практики
4.	Прослуховування аудіо-гідів. Опрацювання вивченого матеріалу та створення оглядової екскурсії. Написання	2 тиждень практики

	щоденника та оформлення звіту практики.	
	Загальна тривалість практики	два тижні

8. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми і методи контролю

Контроль за ходом проходження практики здійснюється керівником практики від кафедри (перевірка трудової навчальної дисципліни, виконання індивідуального завдання, програми практики). Завідувач випускової кафедри забезпечує загальний контроль за виконанням студентами та викладачами планових завдань навчального процесу.

Студент звітує перед керівником практики про виконання програми практики і подає необхідну звітну документацію. В результаті студентам виставляється оцінка, яка враховує всі види діяльності студента під час практики.

По завершенні практики студент надає груповому керівнику від кафедри наступне:

1. Оформлений щоденник студента з практики, підписаний і затверджений у встановленому порядку.
2. Написаний звіт за результатами практики або здійснює усний захист з презентацією результатів (за рішенням випускової кафедри).

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК

Підсумки всіх видів практики підводяться груповими керівниками практики, обговорюються на засіданні кафедри, яка їх забезпечує та Вченої ради факультету.

Критерії оцінювання практики:

№	Вид контролю	Бали
1	Виконання завдань практики, оцінка керівника	60
2	Звіт з практики, із них:	40
	усна доповідь	20
	презентація результатів	20
Загальна сума балів		100

В залежності від суми набраних балів виставляється рейтингова підсумкова оцінка згідно таблиці:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

По можливості бажано подати власні рекомендації, що доцільно покращити і вдосконалити.

Реферат оформляється за методичними рекомендаціями.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бабенко О. Короткий словник музейних термінів / О. Бабенко. – Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2001. – 120 с.
2. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О.. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2007.
3. Булгаков Л., Горбань І. Етнографічні музеї Центральної і Східної Європи: проблеми і перспективи розвитку // Народна творчість та етнографія. – 2003. – № 4. – С. 31–35
4. Вайдахер Ф. Загальна музеологія : посібник / Ф. Вайдахер; перекл. з нім. В. Лозинський, О. Лянґ, Х. Назаркевич. – Львів: Літопис, 2005. – 632 с.
5. Енциклопедичний словник-довідник туризму / В. А. Смолій, В. К. Федорченко, В. І. Цибух; [за заг. ред. В. К. Федорченко]. – Київ: Видавничий дім «Слово», 2006. – 372 с
6. Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшая. 70 років. Альбом. – Ужгород: Патент, 2017. – 224 с
7. Каднічанський Д. Скандени України : [музеї нар. архітектури та побуту] / Д. Каднічанський // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2010. – № 16. – С. 3–8.
8. Федорченко В. К. Історія екскурсійної діяльності в Україні / В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорова, М. М. Олексійко. К.: Кондор, 2004.
9. Чагайда І. М. Екскурсознавство: навч. посібник / І. М. Чагайда, С. В. Грибакова. – Київ : Кондор, 2004. – 204 с.
10. Шевченко В. В., Ломачинська І. М. Музеєзнавство. Навч. посібник для дистанційного навчання. К.: Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”, 2007.
11. Штарага Т. Музейні заклади світу. Регіональні особливості / Тетяна Штарага // Краєзнавство. Географія. Туризм. 2007. № 40.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Музеї світу Режим доступу: <http://www.globmuseum.info/Metki/muzei-evropy/>
2. Музеї та галереї Європи <http://aurzone.org.ua/msW/museumbesteurop01.htm>
3. Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшая // <http://bokshaymuseum.com.ua>
4. Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Т. Легоцького // <https://www.zkmuseum.com/>
5. Дистанційний курс «Музей для людей. Побудова сучасних експозицій в історичних музеях. [Електронний ресурс]. – URL. <https://vumonline.ua/course/museum-for-peopleconstruction-of-modern-expositions-in-historical-museums/>
6. Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Т. Легоцького. [Електронний ресурс]. – URL. <http://www.zkmuseum.com/>
7. Худіш, П., Дегтярєва, Л., Олашин, О. *Чеський спадок в Ужгороді*. Київ: Чеський центр у Києві, [online], 2021 <https://kyiv.czechcentres.cz/uk/about-us/Czech-steps-uzhorod>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)